

Anatolská podskupina

- luvijské jazyky
  - luvijština
  - lýkština
  - pisidština
  - sidetština
  - kárština
- lýdština
- chetitsko-palajská větev
  - chetitština
  - palajština

Praanatoľština

a některé rysy nástupnických jazyků

- fonologie

- vokály

*i, *ī		*u, *ū
*e, *ē		*o, *ō
*ā	*a, *ā	

- diftongy

*/m/ */n/
*/w/ */r/

- sonory

*/l/ */y/

- okluzívy

*/p/, */t/, */k/, */k^w/
*/b/, */d/, */g/, */g^w/

- frikativy

*/s/ */h₂/
*[h] */h^w */h₃/

+ afrikáta

- morfologie

- nomina

- dipartitní opozice rodu

- verba

- „two of everything“

VOKÁLY A DIFTONGY

ie.	anatolský	hetitský	palajský	luvijský klínopisný	luvijský hieroglyfický	lykijský (milijský)	lýdský
*e	*é / *e	ē (ale a[RC]) / i	ē, ā[N#,NC] e, 'a[CV], i'	ā / 'a, i'	a / i'	e	e / a
*ē	*ē / *ē	ē / e (> i)	ī	ī	i	i	i
*a	*á / *a	ā / a	ā / a	ā	a	a	a(a)
*ā	*ā / *a	ā / a	ā / a	ā	a	a	a
*o	*ó / *o	ā / a	ā / a	ā / a	a	e	a
*ō	*ó / *ō	ā / a	ā / a	ō	a	u?	
*i	*í / *i	ī / i	ī[CV] / i	ī / i	i	i	i
*ī	*ī	ī	ī	ī	i		i
*u	*ú / *u	ū / u	u	ū / u	u	u	u, w-
*ū	*ū	ū	ū		u		u
*e _i	*ē' / *ē	ē / i	ī	ī		i	e
*a _i	*ay	ai / e					
*o _i	*oy	ai / e	e	i		i	
*eu	*ū	ū		ū	u		o / aw'
*au	*aw	au / ū		au / ū	u	u	
*ou	*aw	au / ū	ū	ū	u		o / aw'

KONSONANTY

ie.	anatolský	hetitský	palajský	luvijský klinopisný	luvijský hieroglyfický	lykijský (milijský)	lydský
*p	*p / *p-	p / -pp-	p / -pp-	p / -pp-	p	p	b' / 'f, f[r]
*b	*b	p	p	p	p	/ -VbV- ?	b' / 'f, f[r]
*t ^b	*b	p	p	p	p	p / -VbV-	b' / 'f, f[r]
*t	*t / *t -	t / -tt-	t / -tt-	t / -tt-	t	t	t
	*t[i, y]	z / -zz-	t	z	z		t
*d	*d	t	t / -zz-[u] ?	t ~ 1 ?	t ~ 1 / -t- ~ -r-	t / -VdV-	t
	*d-[i, y]	š	t	t	t		c
	*dw/*dw[ó]	tu(w) / t[ā]		ku(w)		kb (tb)	
	*-dl-	-ll-					
	*-dm-	-mm-		-tm-			
*d ^b	*d	t	t	t	t	t	t
	*-d ^b l-	-ll-					
*k	*k / *k -	k / -kk-	k / -kk-	k / -kk-	k	k	k
*g	*g	k	k	k / y[e, i]			k
*g ^b	*g	k					
*k	*k / *k -	k / -kk-	k	z	z	s	k
*g	*g	k	k	y[e], Ø[i]	Ø[i]	Ø[i]	k
				k[a, u]	k[a, u]		
*g ^b	*g	k		y[e], Ø[i]	Ø[i]	Ø[i]	
				k[a, u]	k[a, u]		
*k ^w	*k ^w / *k ^w -	ku(w)/-kku(w)-	ku / -kku-	ku / -w- ?	REL / -w- ?	k / t[e, i] (k)	k[a, u] / q[e, i]
							-w-
*g ^w	*g ^w	ku(w)	ku(w)	w	w	w	k[a, u] / q[e, i]
							-w-
*g ^{wb}	*g ^w / *g ^{wb} -	ku(w)	/ -hw- ?	w / u ?	w / u ?	j	k[a, u] / q[e, i]
							-w-
*s	*s	š	š	š / t ?	s / t ?	h (s)	š[a, u] / s[e, i]
	*st	išt- / -št-		t- / -št-, -š(š)-	t- / -s-	t- / -s-	/ -št-
	*sw	šu(w)				sb	šf
	*-ms-	-nš- / -nz(-)	-mš-	-mš-	-s-		-š-
	*-ns-	-šš- / -nz(-)		-šš- / -nz(-)			
	*-rs-	-rr- / -rz		-rš-			
*m	*m / *m	m / -n	m	m / -n	m	m	m / -v
*m	*m	am	um ?	am			
*n	*n	n	n	n	n / -n- ~ -r-	n	n / -v
*n	*n	an		an			
*r-	*r	r	r	r	r	r	r
*r	*r > *or	ar	ar / ur ?	ar (& ur ?)	ar (& ur ?)		
*l	*l	l	l	l	l / -l- ~ -r-	l	l / λ[y, i]
*l	*l	al		al			al
*w	*w / -uwV-	w / -umV-	w	w	w	w / [C]b	w
*y	*y / *y-[e]	y / Ø[e]	y / Ø[ā]	y / Ø[ā]	y / Ø[a]	-j- / Ø[a]	d
*H ₁	*Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø
*eH ₁	*æ	ē / e	e	ā	a	a	a(a)
*H ₂	*H	h	h	h	h	q ~ k [e, i]	
						x [a, u]	
*H ₃	*h	h	h	h	h		

Pozn.: REL znamená *relativum*, v hieroglyfické luvijské labializovanou laryngálu, jež vznikla z ie. labializované velary typu lat. *quis* "kdo".

Luvijské jazyky

- luvijské jazyky
  - luvijština
  - lýkština
    - milijština
  - pisidština
  - sidetština
  - kárština

Luvijština

- rozdělení
  - klínopisná luvijština
  - hieroglyfická luvijština
- korpus
  - druhé tisíciletí př.n.l.
  - první tisíciletí př.n.l.
- písmo
  - logogramy, sylabogramy

Luvijština - fonologie

- vokalický inventář

i		u
	a	
a:y		a:w

- konsonantický inventář

p	t		k	
b	d		g	
	ts			
	s			ħ
				ʕ
m	n			
	l	r		
w		y		

Morfologie

- nominální flexe

- číslo
- rod
- kmeny

a-kmeny < ie. *o-/*ā*-kmeny

	ie.	k. luvijský	h. luvijský
sg.N. c.	-os	-as	-as
V.	-e	-a	-a
A.c.	-om	-an	-an
N.-A.n	-om	-an	-a ⁽ⁿ⁾ za?
D.	-(e)i	-ai, -aya	-a
L.-All.	-oH ₁		
Ab.	-oti	-ati	-ati
I.	-ēd	-ati	-ati
G.	-os		
adj.		-assi-	-assa/i-
adj.		-alli-	
pl. N.c.	-es	-anzi	-a ⁿ zi
A.c.	-oms	-anza	-a ⁿ zi
N.-A.n.	-(e)H ₂	-a	
D.		-anza	-a ⁿ za
Ab.		-anzati	
I.		-anzati	
G.	-ōm/-H ₁ ōs =G.đu.		

- verbální flexe

- číslo
- osoba
- čas
- modus
- vid
- další tvary

mi-časování - přezens aktiva

	*	k. luvijský	h. luvijský
sg. 1	-mi	-wi	-wi
2	-si	-ssi, -si	-si
3	-ti	-ti, -di	-ti
pl. 1	-uenei		
2	-tH ₂ enei	-tani	
3	(-o)-nti	-anti	-anti

mi-časování - preterit ak.

	*	k. luvijský	h. luvijský
sg. 1	(-m)-m̄	-hha, -ha	-ha
2	-s	-s	-s
3	-t	-ta, -da	-ta
pl. 1	-uene	-un	-min
2	-tene	-tan	
3	-eH ₁ -re	-anta	-anta

mi-časování - imperativ :

	*	k. luvijský	h. luvijský
sg. 1	-oH ₂ -lu	-allu	
2	-e	-ø	-ø
3	-tu	-d/tu	-tu
pl. 1			
2	-tene	-tan	-tanai
3	(-o)-ntu	-and/tu	-antu

Ukázky textů

BABYLON 3

"Runtiyas placed these bowls before the Halabean Tarhunzas"

za	-ia	-wafi	'	(SCALPRUM)	" "	ka	-ti	-na
za = ia = wa						katina = a		
These	a.pl.N	qpt.	word-end	det.	log.	bowls	a.pl.N	

CERVUS ₂	-ti	-ia	-sa	TONITRUS.	HALPA	-pa	-ni
runtiya	= s			halpa = <wa>n = i			
Runtiyas	n.sg.C			Halabean	eth.	d.sg.	

(DEUS)	TONITRUS	-hu	-ti	PRAE	-na	PON[ERE]	-w[a/i]	-ta
	Tarhunt	= i		paran		tuwa	= ta	
	Tarhunzas	d.sg.		before		he placed	3.sg.prt.	

QAL'AT EL MUDIQ

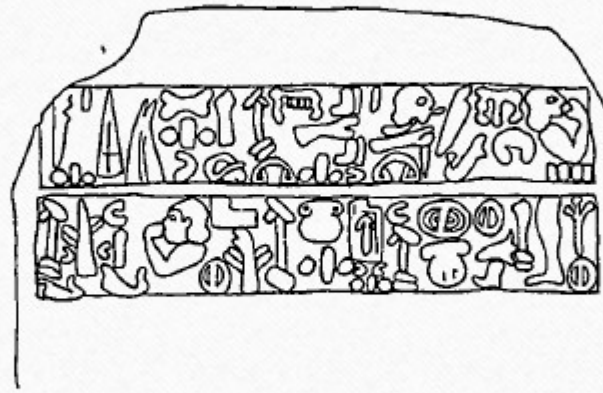
§ 1:

§ 2

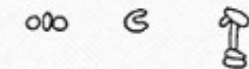

"This city I m

ip for Ba'alat"

a	-waf	za	-na	URBS
a = wa		za = n		city
conj.	qpt.	this	a.sg.C	

wafi -ni -za
wani(t) = Ø = za
Stele a.sg.N npt.

EGO	AEDIFICARE	+MI	-ha
amu	tama = ha		
I	I built	1.sg.prt.	

(DEUS) pa -ha -la -ti -ia
pahalati = ia
for Ba'alat d.sg.

CRUS -nu -ha
ta = nu = ha
I set up caus. 1.sg.prt.

HAMA 2

"which the Lakaeen river-l

la -ka -wa/i -ni -sà -ha
 laka = wan = i = s = ha = wa
 Laka ethn. mut. n.sg.C cpt. qpt.

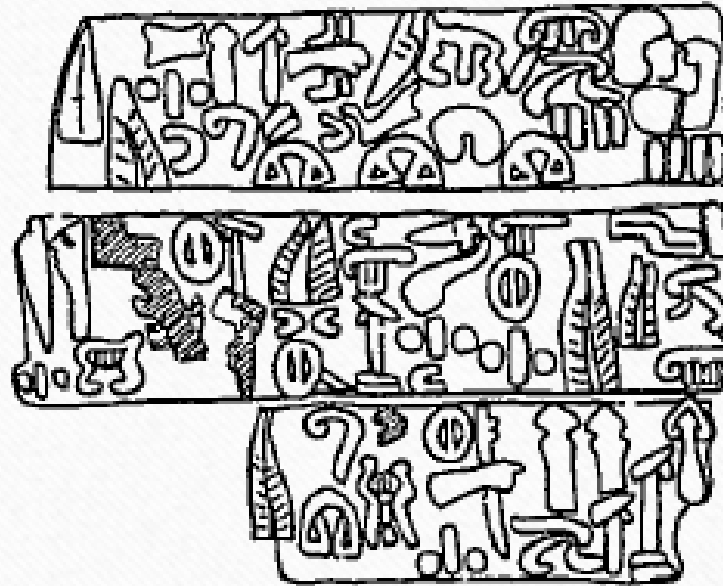

FLUMEN.REGIO -tâ -i -sà
 hapatai = s
 river land n.sg.C

REL -za i -zi -i -tâ
 kwa = n = za izi = ta
 which a.sg.N npt. it made 3.sg.prt.

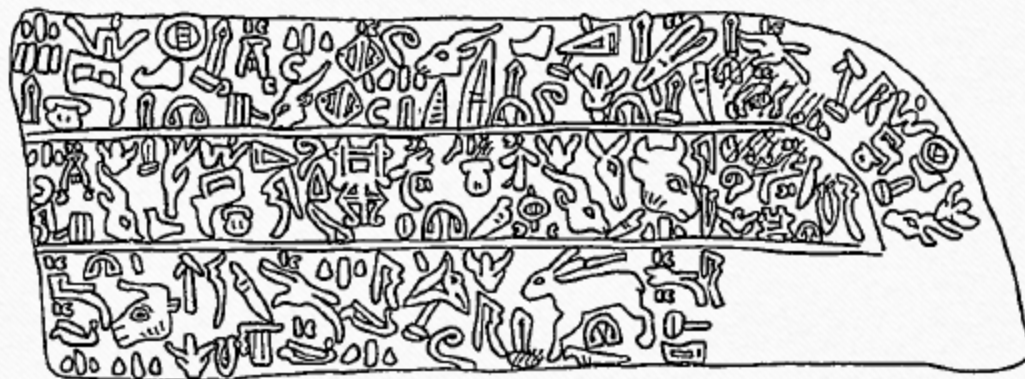
HAMA 2

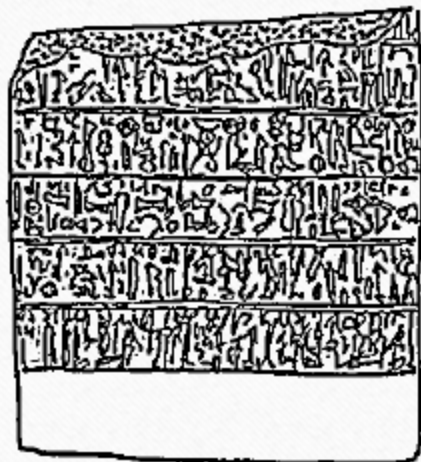
and Nikima (is) inside."

ni	-ki	-ma	-sa	(REGIO)
		Nikima	= s	det.
		Nikima	n.sg.C	the Land

MARAŞ 1

KARKAMIŞ A11b+c

BOHÇA

